

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Postboks 212 Sentrum
0103 OSLO

Deres ref

Vår ref
19/4491-25

Dato
20. mai 2020

Tillegg nr. 3 til tildelingsbrev til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet for 2020

4. MÅL, STYRINGSPARAMETERE OG OPPDRAG FOR 2020

4.1. Flere er i arbeid og deltar i samfunnet

Oppdrag nr 2020-12	Prosjekt om hurtigbosetting av enslige mindreårige asylsøkere – oppfølging av rapport gjennom nytt oppdrag til direktoratene
Bakgrunn På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak for 2019 og regjeringserklæringen, fikk Bufdir i oppdrag å iverksette et prøveprosjekt om hurtigbosetting av enslige mindreårige asylsøkere etter modell fra Nederland. Det ble avsatt 15 mill. kr. for 2019 som er overført til 2020. Aktuelle direktorater har, under ledelse av Bufdir, sammen utarbeidet en rapport om saken. Arbeidsgruppen konkluderte med at den nederlandske modellen ikke er overførbar til en norsk kontekst, og foreslo samtidig noen tiltak for å bedre dagens ordning. Etter at direktoratenes rapport ble oversendt departementene i oktober 2019, hadde BFD et møte med Bufdir 14. november om saken. Her ble de ulike elementene diskutert. Deretter hadde BFD et møte med JD om samme sak 26. november. Vi ble der enige om å gi direktoratene et nytt oppdrag om å konsekvensvurdere en revidert modell, som kan prøves ut. Modellen må ligge nærmere opp til intensjonen i regjeringens politiske plattform (Granavolden), der de viktigste elementene fra den nederlandske modellen ivaretas. Det foreliggende utkastet er også lagt frem for KD som har gitt sin tilslutning.	

Beskrivelse av oppdraget

Følgende elementer skal legges inn i modellen:

1. Målgruppe

- Aldersspenn for gruppen i prøveprosjektet blir 14-16 år, dvs. inkluderer både gruppen som hører inn under JD/UDIs ansvar (15-18) og under BFD/Bufdirs ansvar (<15 år).
- Nyankomne som antas å få en fornybar oppholdstillatelse
- Antallet i prøveprosjektet bør være lavt, maksimalt 5 barn.

2. Omsorgsbaser: rekruttering, opplæring og godkjenning

- Ungdommene plasseres i private hjem (omsorgshjem) som ivaretar (sikrer kontakt med) deres religion, kultur og språk. Ungdommen bør forespørres om vektingen av disse faktorene.
- Slekt eller nettverk bør være det primære ved valg av omsorgsfamilie. Faren for utnytting må kartlegges.
- Rekruttering, opplæring og godkjenning av hjemmene vil være en del av forsøket. Oppgaven kan legges til en offentlig instans eller til en privat organisasjon.
- Kriterier for valg klargjøres. Omsorgspersonenes omsorgsevne er det sentrale, i kombinasjon med god rolleforståelse. I utgangspunktet skal man søke å plukke ut unge som antas å få en fornybar oppholdstillatelse. Dersom det siden viser seg at det ligger an til avslag eller en tidsbegrenset tillatelse, må dette adresseres. Hvordan disse utfordringene best kan ivaretas, skal beskrives i utredningen.
- I beskrivelsen av modell må det også fremkomme hvordan oppfølgingen er tenkt etter at personen fyller 16. I Nederland vil ungdommen bli i botiltaket til fylte 18 år. Hvorvidt dette er hensiktsmessig også i et norsk prøveprosjekt, bør klargjøres.
- Om kommunen der hjemmet ligger også skal godkjenne valget, og på hvilket grunnlag kommunen eventuelt kan nekte godkjenning, må avklares

3. Representant og verge

Fylkesmannen skal oppnevne representant/verge, og gi nødvendig opplæring, veiledning og bistand i tråd med utlendingsloven kapittel 11A. Dette videreføres.

- Opplæringen skal sette representanten/vergen i stand til å ivareta barnets interesser på en best mulig måte etter gjeldende regelverk og i henhold til enkeltvedtak som treffes for barna.
- Opplæringen må tilpasses og fluktrelatert problematikk må få en sentral plass, herunder traumebevissthet. Opplæringen kan legges til en offentlig instans eller til en privat organisasjon
- Det må legges stor vekt på informasjon om og håndtering av mulig avslag eller tidsbegrenset oppholdstillatelse og påfølgende retur.
- I dialog med SFR må det utredes om en foreslått ordning vil kreve juridiske endringer.

4. Kommunenes kompensasjon

- Alle utgiftene til dette arbeidet skal tas innenfor de bevilgete midler jf. over.
- Kommunene må kompenseres økonomisk, det må utredes på hvilket nivå. Det kan være hensiktsmessig å se hen til ordningen med alternativ mottaksplassering AMOT for å estimere økonomisk kompensasjon til kommunene i forbindelse med prøveprosjektet.
- Kommunen bør anmodes om å beskrive oppfølgingen som vil bli gitt i avtaleperioden, jf. barnevernsloven § 3-2a.

5. Risiko ved et prøveprosjekt

- Det er for tiden lavt belegg i mottak for enslige mindreårige asylsøkere, og for å opprettholde en viss beredskap i mottaksapparatet, er det ikke ønskelig å redusere antall plasser som følge av prøveprosjektet. Det bør derfor plukkes ut en liten gruppe i første omgang, på maksimalt 5 enslige mindreårige.
- Både omsorgspersonenes (hjemmet) og representantens rolleforståelse og evne til å ivareta returhensynet om det blir aktuelt, er svært viktig og må problematiseres.
- Det må også utredes om prøveprosjektet kan få negative konsekvenser for utlendingsforvaltningens returarbeid for enslige mindreårige uten beskyttelsesbehov.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser, herunder regelverksendringer

- I direktoratenes rapport ble det anført at en nederlandsk modell, eller elementer i en slik, vil innebære nødvendige juridiske endringer. Vi ber om at disse konkretiseres for valgt modell.
- Det må foretas kostnadsberegninger for forslaget, inkludert hvordan hjemmene og hvordan kommunene bør kompenseres.
- Generelle administrative konsekvenser må også utredes, herunder konsekvensene for kapasitetsutnyttelse (tomgang) i mottaksapparatet jf. punkt 4 om utgiftsdekning.

De positive og negative sidene ved en foreslått modell må utredes. Direktoratene bes konsekvensvurdere en modell, etter kriteriene som nevnt ovenfor, både som forsøk (med inntil 5 unge) og dersom den blir implementert, for hele eller deler av aldersgruppen. I sistnevnte tilfelle må det utvikles kriterier for oppdeling av aldersgruppen, slik at vi får en tydelig målgruppe for modellen. Vi legger til grunn at rapporter og evalueringer av relevans tas inn i arbeidet.

(<https://samforsk.no/Sider/Publikasjoner/Mot-en-ny-bosettingsmodell.aspx>)

(<https://www.imdi.no/contentassets/aabd3ddbfb8874e6988979507b3719cbe/fra-bosetting-til-voksenliv.pdf>)

Bestillingen er omforent med JD og KD slik at UDI, SFR og IMDi, i tillegg til Bufdir, får dette oppdragsbrevet i samsvar med ovennevnte. Vi ber om at arbeidsgruppen, fortsatt under ledelse av Bufdir, leverer konsekvensvurderingen av et forsøk innen 5. juni 2020 og en konsekvensvurdering av modellen implementert innen 21. september 2020.

5. Tildeling av midler

5.1 Budsjettrammen

Kunnskapsdepartementet stiller ubrukt bevilgning fra 2019 til disposisjon for IMDi på følgende poster:

Kap./post	Postnavn	Overføring fra 2019
290/01	Driftsutgifter	10 327 347 kroner
291/21	Spesielle driftsutgifter – kunnskapsutvikling, kan overføres	12 817 553 kroner

291/45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	7 014 705 kroner
--------	---	------------------

Etter de varslede endringen i dette tillegget disponerer IMDi følgende på de nevnte postene over:

Kap./post	Postnavn	Overføring fra 2019
290/01	Driftsutgifter	288 727 347 kroner
291/21	Spesielle driftsutgifter – kunnskapsutvikling, kan overføres	47 817 553 kroner
291/45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	60 544 705 kroner

Med hilsen

Toril Melander Stene (e.f.)
avdelingsdirektør

Erffan Parandian
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen